Mae'r ddogfen hon ar gael yn Saesneg **Eitem Agenda 9**

Adrodd i'r	**Panel Gweithredol**
Dyddiad	**18 Medi 2023**
Swyddog Arweiniol	**Stewart Forshaw, Dirprwy Brif Swyddog Tân**
Swyddog Cyswllt	**Anthony Jones – Pennaeth Cynllunio Corfforaethol, Perfformiad a Thrawsnewid**
Pwnc	**Monitro Perfformiad: Ebrill – Mehefin 2023**

Pwrpas yr Adroddiad

1 Darparu gwybodaeth am weithgarwch digwyddiadau yn ystod chwarter cyntaf blwyddyn ariannol 2023/24; perfformiad mewn perthynas ag amcanion gwella a llesiant yr Awdurdod; a gweithgareddau digwyddiadau nodedig eraill.

Crynodeb Gweithredol

2 Yn ystod chwarter cyntaf blwyddyn ariannol 2023/24, aeth y Gwasanaeth at 1,635 o ddigwyddiadau brys. Mae hyn yn gynnydd o 3.8% o'i gymharu â'r un cyfnod ym mlwyddyn ariannol 2022/23 (1,575).

3 Cynyddodd y presenoldeb mewn argyfyngau nad ydyn nhw'n danau, a ddosberthir fel Galwadau Gwasanaeth Arbennig (SSC) 1.5% i 332. Daw hyn yn dilyn newid polisi yn ystod 2021/22 ynghylch mynychu SSC, i roi mwy o gymorth i'r cyhoedd ac asiantaethau partner, gan gynyddu amlygrwydd Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru (GTAGC) yn y gymuned ar yr un pryd.

4 Cynyddodd nifer y tanau damweiniol yn y cartref (ADF) yr aethpwyd atyn nhw yn ystod y cyfnod adrodd i 89, o gymharu ag 81 yn ystod 2022/23. Mae'n bleser adrodd, fodd bynnag, na fu unrhyw farwolaethau damweiniol oherwydd tanau yn y cartref yn ystod chwarter cyntaf 2023/24, er y bu cynnydd yn nifer yr anafiadau difrifol, o 0 i 2, o gymharu â 2022/23. Mae'r Gwasanaeth wedi parhau i ddarparu ymyriadau atal tân a mentrau i gefnogi diogelwch tân yng nghartrefi a chymunedau Gogledd Cymru.

5 Parhaodd tanau yn yr awyr agored i fod yn faes ffocws i'r Gwasanaeth, a gallant fod yn ganlyniad i ddigwyddiadau tywydd eithafol sy'n gysylltiedig â newid yn yr hinsawdd. Maen nhw'n faes twf yn y Deyrnas Unedig (DU) o gymharu â'r gostyngiad mewn tanau mewn tai yn ystod y degawd diwethaf. Gall tanau yn yr awyr agored fod yn ddigwyddiadau arbennig o heriol i'r Gwasanaeth ddelio â nhw oherwydd eu natur afreolaidd, a'u maint, graddfa a dwyster posib, ac oherwydd yr amgylcheddau gwledig a gwledig-drefol lle maen nhw'n tueddu i ddigwydd.

6 Fel y'i diffinnir gan Gyngor Cenedlaethol y Penaethiaid Tân (NFCC) mae tanau yn yr awyr agored yn dân mewn glaswelltiroedd, coetiroedd neu gnydau:

- sy'n cynnwys ardal ddaearyddol o un hectar o leiaf (10,000 metr sgwâr neu 100m x 100m);
- sydd â hyd fflam parhaus o fwy nag 1.5 metr;
- sy'n gofyn am adnodd neilltuedig o bedwar peiriant/adnodd tân ac achub o leiaf;
- sy'n gofyn bod adnoddau yn cael eu neilltuo am o leiaf chwe awr;
- sy'n peri bygythiad difrifol i fywyd, yr amgylchedd, eiddo a seilwaith.

7 Yn ystod y cyfnod adrodd, bu gostyngiad i 11 yn nifer y tanau yn yr awyr agored yr aeth cyfanswm cyfunol o 44 o gerbydau atyn nhw am dros 353 o oriau.

8 Mynychwyd 703 o alwadau diangen yn ystod y cyfnod adrodd, sef cynnydd o 4.8% o gymharu â'r un chwarter yn y flwyddyn ariannol flaenorol. Roedd hyn oherwydd cynnydd o 17.0% yn nifer y galwadau diangen didwyll yr aethpwyd atyn nhw o 241 i 282. Derbyniodd y Gwasanaeth 331 o alwadau diangen oherwydd larymau tân awtomatig (AFA) mewn lleoliadau masnachol, aethpwyd at 2 (0.6%) ac ni aethpwyd at 329 (99.4%) yn unol â'n polisi. Yn ogystal, derbyniwyd 134 o alwadau AFA mewn ysbytai, aethpwyd at 62 (46.3%) ac ni aethpwyd at 72 (53.7%).

9 Bu cynnydd yn nifer y tanau yr aethpwyd atyn nhw yng Ngharchar EF y Berwyn o 4 yn ystod chwarter cyntaf 2022/23, i 8 yn ystod y cyfnod adrodd.

10 Roedd argaeledd peiriannau yn unol â'r targed argaeledd 18 peiriant yn 100% yn ystod y cyfnod adrodd.

Argymhelliad

11 Bod yr Aelodau'n nodi cynnwys yr adroddiad monitro perfformiad.

Gwybodaeth

12 **Yr Holl Ddigwyddiadau**

Parhaodd y duedd ar i fyny yn nifer y digwyddiadau yr aethpwyd atyn nhw, gyda 3.8% yn fwy o ddigwyddiadau yn cael eu mynychu yn ystod chwarter cyntaf y flwyddyn ariannol. Aethpwyd at 1,635 o ddigwyddiadau o gymharu â 1,575 yn ystod yr un cyfnod yn y flwyddyn ariannol flaenorol. Cofnodwyd cynnydd yn nifer y digwyddiadau o bob math yr aethpwyd atyn nhw.

13 **Tanau**

Roedd y tanau a fynychwyd yn ystod y cyfnod adrodd wedi cynyddu 4.0% i 600 o gymharu â 577 yn yr un cyfnod yn 2022/3.

14 **Tanau Glaswelltir, Coetir a Chnydau**

Cynyddodd tanau glaswelltir, coetir a chnydau 3.5% i 148 o 143 yn ystod yr un cyfnod y llynedd. Cynyddodd nifer y tanau glaswelltir, coetir a chnydau damweiniol eilaidd i 100 o 87, a thanau 'glaswelltir, porfa, pori ac ati' (24 o 28), a 'rhostir neu weundir' (34 i 37) oedd y prif gyfranwyr. Cofnodwyd cynnydd hefyd yn y categorïau 'gardd/rhandir preifat/domestig (llystyfiant nid offer/adeilad)' (6 i 9); 'gwrych' (4 i 14), a 'llystyfiant wrth ymyl y rheilffordd' (0 i 4).

15 **Tanau yn yr Awyr Agored**

Yn ystod y cyfnod adrodd, bu gostyngiad yn nifer y tanau yn yr awyr agored yr aethpwyd atyn nhw i 11 o 16 yn yr un cyfnod yn 2022/23, a mynychodd 44 cerbyd o gymharu â 47. Gostyngodd yr amser a dreuliwyd yn y digwyddiad i 353 awr, o gymharu â 370 awr yn ystod yr un cyfnod yn y flwyddyn ariannol flaenorol.

16 **Prif Danau**

Gwelwyd cynnydd yn y nifer o brif danau o 2.2% sef cynnydd o 226 i 231 o'i gymharu â'r un cyfnod yn 2022/23, fodd bynnag roedden nhw 1,3% yn is na'r cyfartaledd tair blynedd o 234. Cynyddodd prif danau damweiniol 3.2% o 185 i 191 yn sgil cynnydd mewn prif danau damweiniol mewn anheddau. Roedd prif danau damweiniol 1.0% yn is na'r cyfartaledd tair blynedd o 193. Gostyngodd nifer y prif danau bwriadol rhyw ychydig i 40 o 41 gymharu â'r flwyddyn ariannol flaenorol, ac roeddent 2.4% yn is na'r cyfartaledd 3 blynedd o 41.

17 **Tanau Eilaidd**

Cynyddodd tanau eilaidd, a oedd 4.7% yn uwch na'r cyfartaledd 3 blynedd o 340, 7.2% o 332 i 356, oherwydd cynnydd o 20.1% mewn tanau eilaidd damweiniol (189 i 227). Cofnodwyd cynnydd mewn tanau 'glaswelltir, coetir a chnydau' eilaidd damweiniol (87 i 100), 'arall yn yr awyr agored (gan gynnwys tir)' (57 i 72), a 'strwythurau awyr agored' (35 i 51). Gostyngodd tanau eilaidd bwriadol 9.8% (143 i 129), yn sgil gostyngiad o 14.0% mewn 'glaswelltir, coetir a chnydau' (50 i 43) a gostyngiad o 18.2% mewn 'arall yn yr awyr agored (gan gynnwys tir))' (66 i 54).

18 **Tanau Simnai**

Gostyngodd tanau simnai 31.6% o gymharu â'r un cyfnod yn 2022/23 o 19 i 13. Mae hyn 53.6% yn is na'r cyfartaledd 3 blynedd o 28.

19 **Tanau Damweiniol mewn Cartrefi (TDC)**
Mynychodd y Gwasanaeth 9.9% yn fwy o danau damweiniol mewn cartrefi - 89 o gymharu â 81 yn ystod blwyddyn ariannol 2022/23. Daw hyn yn sgil cynnydd mewn tanau damweiniol mewn cartrefi o fewn 'byngalo – meddiannaeth sengl' (8 i 17). Er gwaethaf hyn, mae TDC yn parhau 10.1% yn is na'r cyfartaledd 3 blynedd o 99, a gostyngodd TDC mewn 'tŷ - meddiannaeth sengl' a 'fflat/maisonette pwrpasol – amlfeddiannaeth' o 47 i 42 ac o 21 i 19 yn y drefn honno. Prif achosion tân yn yr TDC oedd 'coginio – coginio arall', (18 i 21), 'eitemau llosgadwy'n rhy agos i ffynhonnell wres (neu dân)' (21 i 15); 'nam ar offer neu gyfarpar' (8 i 12), a 'trin diofal – oherwydd gwaredu diofal' (7 i 10). Y brif ffynhonnell danio oedd 'cyfarpar coginio' a gynyddodd o 45 i 49 o gymharu â'r un cyfnod yn 2022/23.

20 **Anafiadau/Marwolaethau mewn Tanau Damweiniol mewn Cartrefi**
Ni fu unrhyw farwolaethau mewn TDC yn ystod chwarter cyntaf 2023/24, sy'n cyd-fynd â'r un cyfnod yn 2022/23. Fodd bynnag, bu cynnydd yn nifer yr anafusion mewn TDC o 10 i 28, gyda 2 berson yn dioddef anafiadau difrifol o gymharu â 0 yn ystod 2022/23.

21 **Synwyryddion Mwg – Tanau Damweiniol mewn Cartrefi**
Roedd synwyryddion mwg/gwres yn bresennol yn y mwyafrif o danau damweiniol mewn cartrefi yn ystod y cyfnod adrodd (89.9%). Cafwyd cynnydd o 36 i 47 mewn TDC lle'r oedd synhwyrydd mwg/gwres wedi ei osod, wedi ei weithredu ac wedi seinio'r larwm.

22 Bu gostyngiad o 17 i 16 yn nifer y digwyddiadau lle'r oedd synhwyrydd mwg/gwres wedi'i osod, wedi ei weithredu ond heb seinio'r larwm.

24 Cafwyd cynnydd yn nifer y TDC lle nad oedd unrhyw synhwyrydd wedi'i osod, o 6 i 9. Lle'r oedd synhwyrydd wedi'i osod ac nad oedd wedi gweithio, roedd nifer y digwyddiadau wedi gostwng i 17 o 22.

25 **Prif Danau Bwriadol mewn Adeiladau Amhreswyl**
Bu cynnydd o 15 i 19 mewn prif danau bwriadol mewn adeiladau dibreswyl, gyda 8 yn digwydd yng Ngharchar y Berwyn.

26 **Galwadau Diangen**
Parhaodd y duedd ar i fyny mewn Galwadau Diangen gyda'r Gwasanaeth yn mynychu 703 o alwadau diangen – 4.8% yn fwy nag yn yr un cyfnod yn 2022/23 (671), a 11.2% yn fwy na'r cyfartaledd tair blynedd, sef 632. Bu gostyngiad o 2.2% o 416 i 407 yn y tanau a oedd wedi tarddu o systemau larwm tân awtomatig (LTA) ac roeddent yn cynrychioli 57.9% o'r galwadau diangen yr aethpwyd atyn nhw.

27 **Larymau Tân Awtomatig Amhreswyl**
Gostyngodd LTA amhreswyl 7.2% o 83 i 77. Y prif achosion dros LTA Amhreswyl yn gweithredu oedd eu bod yn 'ddiffygiol' (29 i 38); 'llwch' (6 i 9), ac 'wedi'i gychwyn yn ddamweiniol/yn ddiofal' (18 i 9).

28 **Larymau Tân Awtomatig Preswyl Arall**
Roedd gostyngiad o 43.8% mewn LTA 'preswyl-arall' o 32 i 18, gyda 'llety nyrsys'/meddygon' yn dangos gostyngiad sylweddol o 9 i 1. Fodd bynnag, cynyddodd 'cartref preswyl' o 3 i 5. Er mai prif achos gweithredu mewn 'preswyl-arall' oedd 'diffygiol', a welodd gynnydd bach o 4 i 5, gwelodd 'coginio/tost wedi llosgi' ostyngiad sylweddol o gymharu â'r un cyfnod y llynedd, gan ostwng o 12 i 3. Cafwyd gostyngiadau hefyd o ran 'llwch' ac 'wedi'i gychwyn yn ddamweiniol/diofal' hefyd o 5 i 1, a 5 i 2 yn y drefn honno.

29 **Larymau Tân Awtomatig mewn Cartrefi**
Parhaodd LTA mewn anheddau duedd tuag i fyny, gan gynyddu 3.7% o 301 i 312, gyda 'fflat/maisonette pwrpasol - amlfeddiannaeth' yn cyfrannu'n bennaf at gyfanswm y digwyddiadau, gan godi o 103 i 114, ac yna 'byngalo – meddiannaeth sengl' yn cynyddu o 83 i 90. Gwelodd 'fflat/maisonette wedi'i drosi – amlfeddiannaeth' gynnydd o 4 i 14 hefyd. Fodd bynnag, cofnodwyd gostyngiadau yn 'tŷ - meddiannaeth sengl' a 'tai gwarchod hunangynhwysol', o 81 i 77 ac o 29 i 14 yn y drefn honno..

30 O'r 312 o LTA yn y Cartref, 'coginio/llosgi tost' oedd prif achos eu gweithredu, gan gynyddu o 162 i 184. Cofnodwyd cynnydd bychan hefyd mewn 'diffygiol (58 i 61), a 'llwch' (5 i 10). Gwelodd 'wedi'i gychwyn yn ddamweiniol/yn ddiofal' a 'stêm' ostyngiad sylweddol o 21 i 9 a 10 i 4 yn y drefn honno.

31 **Galwadau Diangen Didwyll**
Cynyddodd galwadau ffug didwyll 17.0% o 241 i 282, oherwydd cynnydd mewn 'annedd' (95 i 103); 'arall yn yr awyr agored (gan gynnwys tir))' (54 i 66); 'glaswelltir, coetir a chnydau' (21 i 31); 'galw diangen – eiddo heb ei ganfod' (19 i 24), ac 'offer a pheiriannau awyr agored' (4 i 9).

32 Cynyddodd galwadau diangen didwyll mewn 'annedd' 8.4% o 95 i 103 yn sgil cynnydd mewn 'fflat/maisonette pwrpasol - amlfeddiannaeth' (37 i 41), yn ogystal â 'tŷ - meddiannaeth sengl' (35 i 41).

33 Cynyddodd galwadau diangen didwyll 'arall yn yr awyr agored (gan gynnwys tir) 22.2% o 54 i 66 oherwydd cynnydd mewn 'sbwriel rhydd (gan gynnwys yn yr ardd)' (49 i 61).

34 Cynyddodd galwadau diangen didwyll 'glaswelltir, coetir a chnydau' 47.6% o 21 i 31 oherwydd cynnydd mewn 'gardd/rhandir preifat/domestig (llystyfiant nid offer/adeilad)' (13 i 21), a 'glaswelltir, porfa, pori ac ati' (3 i 9).

35 Cynyddodd galwadau diangen didwyll ar gyfer 'offer a pheiriannau awyr agored'
125.0% o 4 i 9, gyda 'cyfarpar/peiriannau awyr agored eraill' a 'barbeciw' yn cynyddu o 2 i 5 a 2 i 4 yn y drefn honno.

36 **Galwadau Diangen Maleisus**
Arhosodd nifer y galwadau diangen maleisus ar yr un lefel â'r un cyfnod y llynedd (14).

37 **Digwyddiadau Gwasanaeth Arbennig**
Cynyddodd digwyddiadau gwasanaeth arbennig 1.5% i 332 o 327 yn ystod yr un cyfnod yn y flwyddyn ariannol flaenorol, ac roeddent 72.9% yn uwch na'r cyfartaledd 3 blynedd o 192. Gellir priodoli hyn i'r newid o ran polisi gyda'r nod o gynyddu presenoldeb y gwasanaeth tân ac achub yn y gymuned pan fo angen.

38 **Gwrthdrawiadau ar y Ffordd (GTFf)**
Mynychodd y Gwasanaeth 45.3% yn fwy o wrthdrawiadau ar y ffordd (53 i 77), lle'r oedd 20 (26.0%) yn cynnwys tynnu personau'n rhydd. Lle cafodd y Gwasanaeth ei alw i wneud cerbyd neu safle'n ddiogel, cynyddodd ei bresenoldeb 119.0% (21 i 46). Er bod y Gwasanaeth wedi mynychu mwy o GTFf, gostyngodd canran y GTFf a oedd yn cynnwys rhyddhau neu dynnu personau o 43.4% i 26.0%, sy'n is na'r cyfartaledd tair blynedd o 35.3%.

39 **Digwyddiadau Gwasanaeth Arbennig 'Heblaw GTFf'**
Gostyngodd SSC 'heblaw GTFf' 6.9% (274 i 255). Y prif gyfrannwr at y gostyngiad oedd 'achub/rhyddhau pobl arall' a ostyngodd 65.7% (35 i 12). Cofnodwyd gostyngiadau hefyd o ran 'sicrhau mynediad/allanfa' (35 i 25); 'dim gweithredu (nid galwad diangen)' (26 i 15), a 'rhyddhau o lifft' (19 i 13). Fodd bynnag, bu cynnydd mewn 'digwyddiadau cynorthwyo anifeiliaid', a welodd gynnydd o 188.9% o 9 i 26, yn ogystal ag yn 'cynorthwyo asiantaethau eraill' a 'llifogydd', o 106 i 112, a 10 i 15 yn y drefn honno.

40 **Archwiliadau Diogel ac Iach (ADI)**
Cwblhaodd y Gwasanaeth 4,439 ADI ac roedd 1,353 (30.5%) ohonyn nhw'n yn rhai ADI oedd â blaenoriaeth uchel. O'r ADI oedd â blaenoriaeth uchel a gwblhawyd, roedd 783 (57.9%) yn atgyfeiriadau gan asiantaeth bartner.

41 **Perfformiad Gorsafoedd**
Cyflawnwyd argaeledd 18 peiriant wedi'i gynllunio ar bob un o 91 diwrnod (100%) chwarter cyntaf 2023/24.

42 **Absenoldebau Salwch**
Cafodd cyfanswm o 160 o achosion o absenoldeb salwch eu cofnodi yn ystod y chwarter. Mae hyn yn cyfateb i 5.03% o amser absenoldeb salwch.

Goblygiadau

Amcanion Llesiant	Mae’n gymorth i’r Awdurdod fonitro ei berfformiad mewn perthynas â’r amcanion gwella a llesiant yng Nghynllun Corfforaethol 2021-24.
Cyllideb	Mae’n gymorth i dynnu sylw at unrhyw effeithiau posib ar y gyllideb oherwydd gweithgarwch digwyddiadau annisgwyl.
Cyfreithiol	Mae’n gymorth i’r Awdurdod sicrhau bod digon o adnoddau ar gael i ateb y galw.
Staffio	Ni chanfuwyd unrhyw oblygiadau.
Cydraddoldeb/Hawliau Dynol/Y Gymraeg	Ni chanfuwyd unrhyw oblygiadau.
Risgiau	Peidio â bodloni'r gofynion cyfreithiol i adrodd ynghylch perfformiad a'i fonitro, a hynny'n gallu effeithio ar y gallu i sicrhau bod digon o adnoddau ar gael i ateb y galw.

Gwasanaeth Tân ac Achub
Gogledd Cymru

Gwasanaeth Tân ac Achub
Fire and Rescue Service

Adroddiad Monitro Perfformiad

Am y chwarter cyntaf

Ebrill – Mehefin 2023

Mae'r ffigyrau'n rhai dros dro a gallent fod yn agored i fân newidiadau.

Cynnwys

1 Pob Digwyddiad 2

Camau gweithredu a gymerwyd i wella perfformiad yn ystod y chwarter blaenorol 3

2 Tanau yn ôl Categori a Chymhelliant 4

Camau a gymerwyd i gefnogi lleihau digwyddiadau tân yn ystod y chwarter blaenorol 5

3 Prif Danau, yn ôl Math o Eiddo a Chymhelliant 6

4 Tanau Damweiniol mewn Cartrefi 7

Camau a gymerwyd i ddeall ein demograffig a'n risg cymunedol ymhellach yn ystod y chwarter blaenorol 8

5 Marwolaethau ac Anafiadau o Danau Damweiniol mewn Cartrefi 9

6 Synwyryddion Mwg – Tanau Damweiniol mewn Cartrefi (TDC) 10

Camau a gymerwyd i gefnogi cymunedau drwy gynyddu nifer y bobl sydd â larymau mwg ac addysg diogelwch yn ystod y chwarter blaenorol 11

7 Galwadau Diangen 12

Camau a gymerwyd i leihau LTA ysbytai yn ystod y chwarter blaenorol 13

8 Digwyddiadau Gwasanaeth Arbennig 14

Camau a gymerwyd i leihau Galwadau Gwasanaeth Arbennig yn ystod y chwarter blaenorol 15

9 Gwrthdrawiadau ar y Ffordd a Thynnu'n Rhydd/Rhyddhau 16

Camau a gymerwyd i leihau GTFf yn ystod y chwarter blaenorol 17

10 Monitro yn erbyn Amcan Gwella a Llesiant 1 18

10.1 Archwiliadau Diogel ac Iach 18

Camau a gymerwyd i wella perfformiad Archwiliadau Diogel ac Iach yn ystod y chwarter blaenorol 19

11 Argaeledd Arfaethedig 18 Gorsaf 20

12 Absenoldebau Staff 21

Geirfa 22

1 Pob Digwyddiad

1.1 Yn ystod chwarter cyntaf blwyddyn ariannol 2023/24, mynychodd y Gwasanaeth 1,635 o ddigwyddiadau brys a galwadau diangen, cynnydd o 3.8% ar yr un cyfnod yn y flwyddyn ariannol flaenorol (1,575).

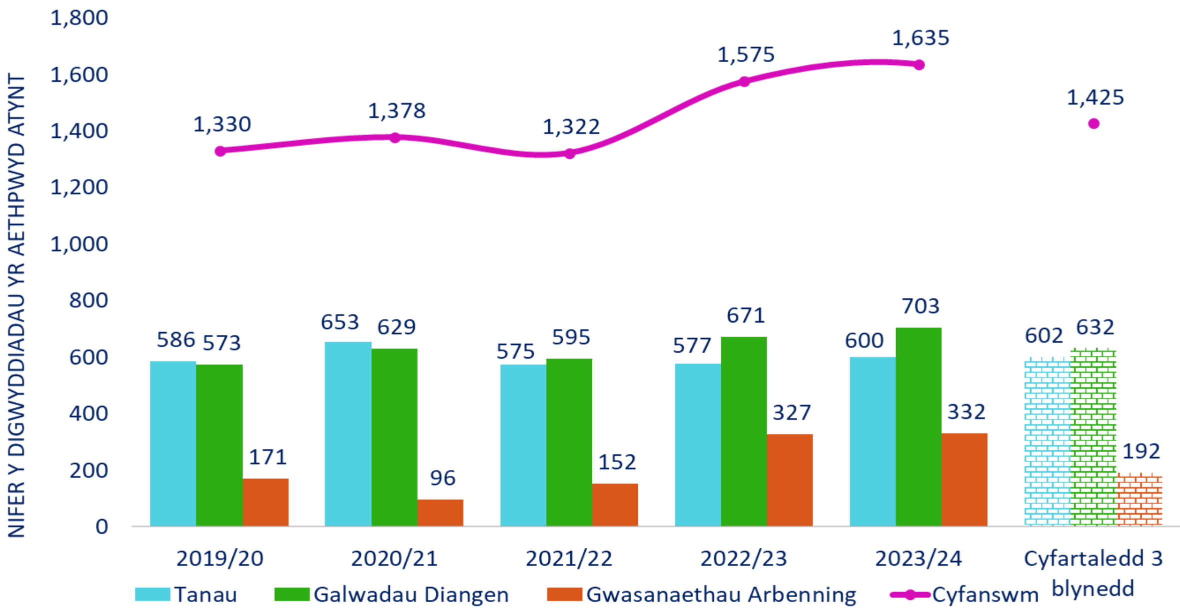

Categori	Blwyddyn	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Cyfanswm y flwyddyn hyd yma	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn	Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn / Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol
Cyfanswm yr holl ddigwyddiadau yr aethpwyd atyn nhw	**2023-24**	**1,635**				**1,635**	↑ 3.8%	1,425	↑ 14.7%
	2022-23	1,575				1,575			
Cyfanswm y tanau	**2023-24**	**600**				**600**	↑ 4.0%	602	↓ 0.3%
	2022-23	577				577			
Digwyddiadau Gwasanaeth Arbennig	**2023-24**	**332**				**332**	↑ 1.5%	192	↑ 72.9%
	2022-23	327				327			
Cyfanswm y galwadau diangen	**2023-24**	**703**				**703**	↑ 4.8%	632	↑ 11.2%
	2022-23	671				671			

*Mae'r ddwy golofn olaf yn dangos: cyfartaledd y tair blwyddyn ariannol flaenorol (ar sail y cyfnod adrodd cyfatebol); canran y newid ar sail y gwahaniaeth rhwng y flwyddyn ariannol gyfredol a'r cyfartaledd tair blynedd.

Camau gweithredu a gymerwyd i wella perfformiad yn ystod y chwarter blaenorol

- **Cynnydd mewn LTA** – Rydym yn ymwybodol o’r cynnydd mewn LTA mewn lleoliadau annomestig. Daw’r rhan fwyaf o’r galwadau hyn o Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC) (nifer o resymau pam iddynt weithredu). Rydym yn parhau i weithio gyda BIPBC i’w lleihau. Yn dilyn ymddeoliad staff y gwasanaeth tân yn yr adran Amddiffyn, mae'r cysylltiad rhwng Ardal y Gorllewin a'r Dwyrain bellach yn cael ei ailsefydlu. Mae strategaeth waith newydd yn cael ei datblygu i leihau LTA.
    - Daw’r cynnydd o ran mynychu LTA mewn anheddau domestig oherwydd y cynnydd yn nifer y bobl fregus ac oedrannus sy'n defnyddio systemau monitro.

- **Cynnydd mewn Galwadau Gwasanaeth** Arbennig (SSC) – Daw’r cynnydd cyffredinol mewn SSC yn dilyn newid mewn polisi sy'n ymwneud â mynychu SSC, i wneud criwiau’n fwy gweladwy yn y gymuned.
    - Mae'n ymddangos bod y ffigwr wedi sefydlogi ac mae'n debyg i Ch1 y llynedd.
    - Mae tîm FS yn parhau i ddarparu ymyriadau GTFf i golegau ar draws ardal y gwasanaeth. Mae Stori Olivia wedi cael ei chyflwyno i dros 2,406 o fyfyrwyr mewn colegau, a phrentisiaid gweithle mewn sefydliadau fel Airbus UK.

2 Tanau yn ôl Categori a Chymhelliant

2.1 Aethpwyd at gyfanswm o 600 o danau; cynnydd o 4.0% o 577 yn 2022/23.

2.2 **Prif danau –** Bu cynnydd o 2.2% yn nifer y prif danau, o 226 i 231 o gymharu â'r un cyfnod yn y flwyddyn ariannol flaenorol ac roeddent 1.3 % yn is na'r cyfartaledd 3 blynedd o 234.

2.3 **Tanau eilaidd –** Cafwyd cynnydd o 7.2% yn nifer y tanau eilaidd, o 332 i 356, sef 4.7% yn uwch na'r cyfartaledd 3 blynedd o 340.

2.4 **Tanau simnai –** Cafwyd gostyngiad yn nifer y tanau simnai i 13 o 19 yn ystod yr un cyfnod yn y flwyddyn ariannol flaenorol, sef 53.6% yn is na'r cyfartaledd 3 blynedd o 28.

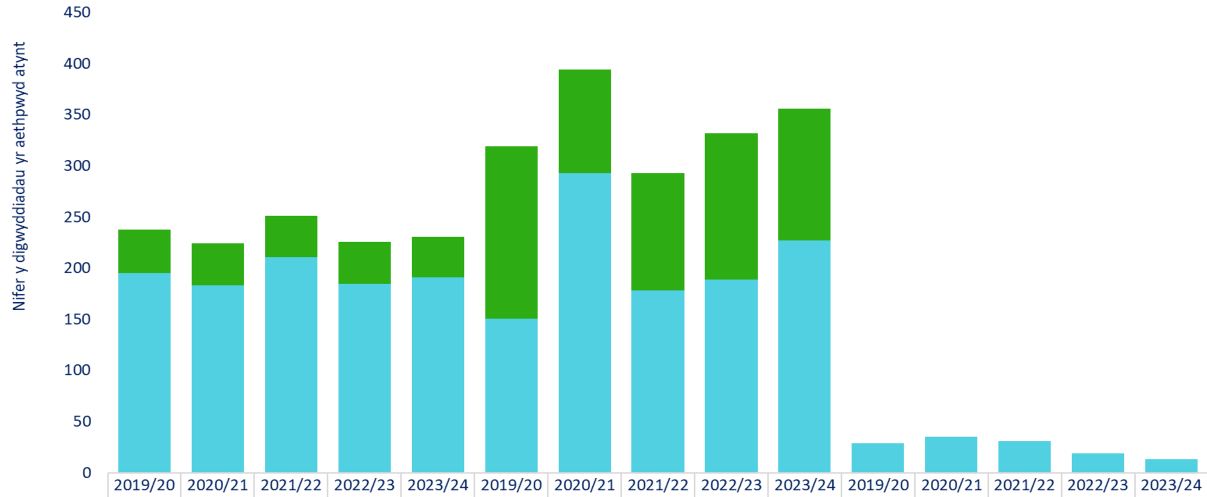

	Prif Danau					Tanau Eilaidd					Tanau Simdde				
	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
Bwriadol	43	41	40	41	40	168	101	115	143	129	0	0	0	0	0
Damweiniol	195	183	211	185	191	151	293	178	189	227	29	35	31	19	13
Cyfanswm	238	224	251	226	231	319	394	293	332	356	29	35	31	19	13

Categori	Blwyddyn	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Cyfanswm y cyfnod hyd yma	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn	Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn / Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol
Prif Danau	**2023-24**	**231**				**231**	↑ 2.2%	234	↓ 1.3%
	2022-23	226				226			
Tanau Eilaidd	**2023-24**	**356**				**356**	↑ 7.2%	340	↑ 4.7%
	2022-23	332				332			
Tanau Simnai	**2023-24**	**13**				**13**	↓ 31.6%	28	↓ 53.6%
	2022-23	19				19			

*Mae'r ddwy golofn olaf yn dangos: cyfartaledd y tair blwyddyn ariannol flaenorol (ar sail y cyfnod adrodd cyfatebol); canran y newid ar sail y gwahaniaeth rhwng y flwyddyn ariannol gyfredol a'r cyfartaledd tair blynedd.

Camau a gymerwyd i gefnogi lleihau digwyddiadau tân yn ystod y chwarter blaenorol

Cafwyd cynnydd bach iawn o 6 prif ddigwyddiad damweiniol a fynychwyd sy'n parhau i fod yn is na'r cyfartaledd tair blynedd.

Gall cyfnod poeth a sych iawn yn ystod rhan gynnar Ch1 gyfrif am y cynnydd mewn tanau eilaidd damweiniol.

- Mae 4,439 ADI wedi'u darparu ar draws Gogledd Cymru yn unol â tharged ein strategaeth bresennol.

- Mae Rheolwyr Partneriaeth yn parhau i feithrin perthnasoedd ag asiantaethau allanol i annog atgyfeiriadau o ansawdd uchel.

- Mae gwaith gyda phartneriaid strategol wedi parhau, gan nodi risgiau posibl i leihau digwyddiadau tân bwriadol.

- Mae cynlluniau ymyrraeth ar gyfer cynnau tân bwriadol yn parhau i gael eu hwyluso yn fewnol a chan DangerPoint; 3 wedi'u darparu'n fewnol gan Dîm Lleihau Llosgi Bwriadol, a 12 Firesafe wedi'u darparu gan DangerPoint.

- Mae Bwrdd Tanau yn yr Awyr Agored Newydd i Gymru wedi'i sefydlu a Siarter Tanau yn yr Awyr Agored i Gymru Gyfan wedi'i drafftio i gefnogi'r ymdrech i leihau nifer y tanau eilaidd damweiniol a bwriadol.

- Mae'r Grŵp Llywio Ymgyrchoedd (CSG) yn parhau i weithio gyda Chyfathrebu Corfforaethol i hyrwyddo negeseuon ynghylch diogelwch a thanau yn yr awyr agored yn rhagweithiol ar draws pob platfform cyfryngau; er enghraifft, teithiau cerdded grŵp dementia, mynychu digwyddiadau Pride, cysylltu â grwpiau a chymdeithasau trwm eu clyw yn ogystal â chynhyrchu fideos newydd, ymweliadau ysbyty a thrafod gyda grwpiau o ofalwyr, a rhoi'r cyngor diweddaraf a'r arweiniad ar ddiogelwch yn y cartref i grwpiau lleiafrifol ar ein tudalennau ar y rhyngrwyd.

3 Prif Danau, yn ôl Math o Adeilad a Chymhelliant

3.1 Yn ystod chwarter cyntaf 2023/24, dechreuwyd 40 o brif danau yn fwriadol, o gymharu â 41 yn ystod 2022/23.

3.2 Yng Ngharchar y Berwyn, digwyddodd 8 tân bwriadol, o gymharu â 4 yn yr un chwarter yn y flwyddyn ariannol flaenorol.

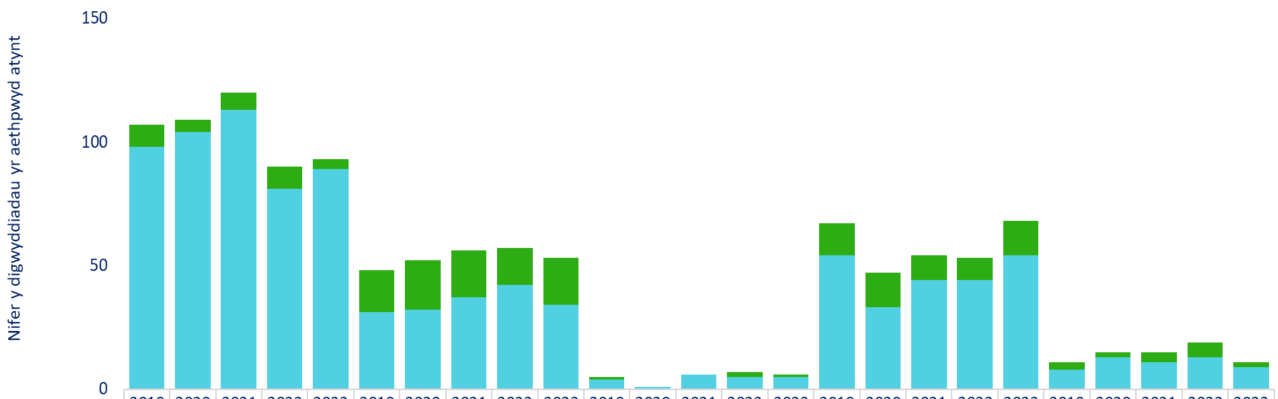

	Adeilad Cartref 2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	Adeilad Amhreswyl 2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	Adeilad Preswyl arall 2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	Cerbyd ('Fforddʼ, a 'Thrafnidiaeth arall') 2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	Awyr agored 2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
Cyfanswm	107	109	120	90	93	48	52	56	57	53	5	1	6	7	6	67	47	54	53	68	11	15	15	19	11
Bwriadol	9	5	7	9	4	17	20	19	15	19	1	0	0	2	1	13	14	10	9	14	3	2	4	6	2
Damweiniol	98	104	113	81	89	31	32	37	42	34	4	1	6	5	5	54	33	44	44	54	8	13	11	13	9

Categori	Blwyddyn	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Cyfanswm y cyfnod hyd yma	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn	Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn / Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol
Yr holl brif danau bwriadol	**2023-24**	**40**				**40**	↓ 2.4%	41	↓ 2.4%
	2022-23	41				41			
Yr holl brif danau damweiniol	**2023-24**	**191**				**191**	↑ 3.2%	193	↓ 1.0%
	2022-23	185				185			

*Mae'r ddwy golofn olaf yn dangos: cyfartaledd y tair blwyddyn ariannol flaenorol (ar sail y cyfnod adrodd cyfatebol); canran y newid ar sail y gwahaniaeth rhwng y flwyddyn ariannol gyfredol a'r cyfartaledd tair blynedd.

4 Tanau Damweiniol mewn Cartrefi

4.1 Aeth y Gwasanaeth i 89 o danau damweiniol mewn cartrefi yn ystod y cyfnod adrodd, 8 (9.9%) yn fwy nag yn ystod yr un cyfnod yn y flwyddyn ariannol flaenorol (81). Fodd bynnag, mae hyn dal i fod 10.1% yn is na'r cyfartaledd 3 blynedd o 99.

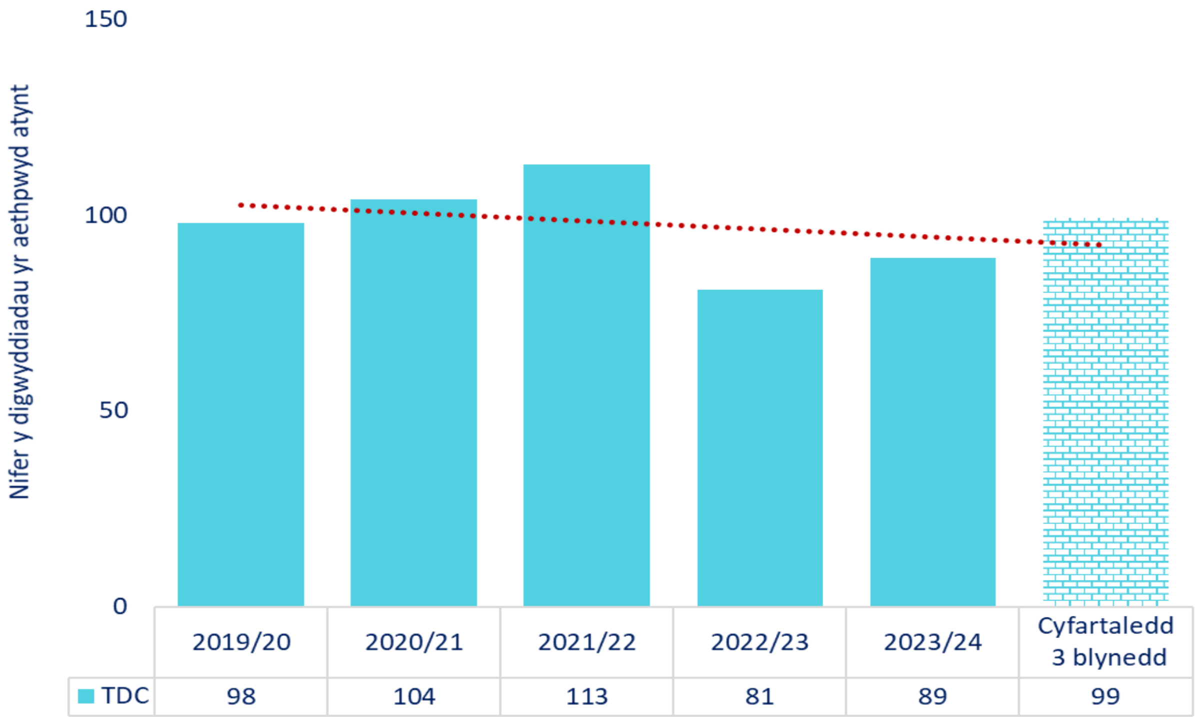

Categori	Blwyddyn	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Cyfanswm y cyfnod hyd yma	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn	Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn / Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol
Tanau damweiniol mewn cartrefi	**2023-24**	**89**				**89**	↑ 9.9%	99	↓ 10.1%
	2022-23	81				81			

*Mae'r ddwy golofn olaf yn dangos: cyfartaledd y tair blwyddyn ariannol flaenorol (ar sail y cyfnod adrodd cyfatebol); canran y newid ar sail y gwahaniaeth rhwng y flwyddyn ariannol gyfredol a'r cyfartaledd tair blynedd.

Camau a gymerwyd i ddeall ein demograffig a'n risg cymunedol ymhellach yn ystod y chwarter blaenorol

- Yn ystod Ch1, cwblhawyd cyfanswm o 4,439 o ADI, ac roedd 1,353 (30.5%) ohonynt yn flaenoriaeth uchel. Daeth 783 (57.9%) o'r rhain gan asiantaeth bartner.
- Cynyddodd targed ADI i'r criwiau WT/DC i 15 pob cyfnod o ddyletswydd o Chwarter 1.
- Mae Rheolwyr Partneriaeth yn parhau i archwilio perthnasoedd newydd gyda phartneriaid allanol i nodi'r bobl hynny sydd fwyaf agored i dân; a darparu cyngor ac ymyriadau addas iddyn nhw.
- Parhau i weithio gyda grwpiau celcio rhanbarthol i nodi pobl sydd mewn perygl.
- Cafodd ymgyrchoedd lleol a chenedlaethol (Cymru a Chyngor Cenedlaethol y Penaethiaid Tân (NFCC)) eu cefnogi yn unol â'n calendr Grŵp Llywio Ymgyrchoedd ein hunain. Er enghraifft, teithiau cerdded grŵp dementia, mynychu digwyddiadau Pride, ymgysylltu â grwpiau a chymdeithasau trwm eu clyw yn ogystal â chynhyrchu fideo newydd, ymweliadau ysbyty ac ymgysylltu mewn cyfarfodydd grwpiau gofalwyr, a diweddaru cyngor ac arweiniad diogelwch yn y cartref i grwpiau lleiafrifol ar ein tudalennau ar y rhyngrwyd. Mae'r holl ymgyrchoedd wedi'u rhestru yn y calendr ymgyrchoedd.
- Mae diwrnodau allgymorth wedi'u targedu wedi parhau i gael eu rhedeg yn lleol a'u cefnogi gan asiantaethau allanol. Caiff taflenni eu dosbarthu mewn ardaloedd gan dimau Atal sydd wedyn yn dychwelyd i ddarparu ADI (Criwiau a HSSWs).
- Fe wnaeth ymgyrchoedd rhagweithiol ar ôl digwyddiadau mawr arwain at atgyfeiriadau ADI a sicrwydd cymunedol yn dilyn digwyddiadau.
- Mae'r bartneriaeth rhwng Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru a Chartrefi Conwy, a Gofal ac Atgyweirio'n parhau i nodi atgyfeiriadau blaenoriaeth uchel - rydym yn ymgysylltu â phobl fregus sy'n gadael ysbytai/lleoliadau gofal i ddarparu ymyriadau lle bo angen.
- Mae addysgwyr wedi parhau i hyrwyddo perchnogaeth a phrofion larymau mwg fel rhan o'u darpariaeth ar draws ysgolion Gogledd Cymru. Cynhaliwyd 55 ymweliad, gan arwain at addysgu 5,824 o blant a phobl ifanc. Roedd hyn yn cynnwys 22 o ymweliadau Criw Craff.
- Parhau â'r rhaglen ail-gysylltu trwy gysylltu â meddianwyr sydd wedi cael ADI o'r blaen ac a gafodd eu nodi fel rhai blaenoriaeth uchel.
- Parhaodd y Rheolwyr Partneriaeth i fynychu oedolion agored i niwed a chyfarfodydd diogelu amlasiantaethol yn rheolaidd i helpu i nodi pobl sy'n agored i dân. Mae cynrychiolwyr o'r adran ART yn mynychu cyfarfodydd strategaeth amrywiol, Cynhadledd Achos Amddiffyn Plant, ynghyd â'r arweinydd Diogelu sy'n mynychu'r adolygiadau Dynladdiad Domestig a Bwrdd Diogelu Oedolion/Plant Gogledd Cymru.

5 Marwolaethau ac Anafiadau o Danau Damweiniol mewn Cartrefi

5.1 Ni fu unrhyw farwolaethau mewn TDC yn ystod chwarter cyntaf 2023/24, sy'n cyd-fynd â'r un cyfnod y llynedd. Roedd 2 anaf difrifol a 10 mân anaf, o'i gymharu â 0 a 2 yn y drefn honno. Cynyddodd nifer yr archwiliadau rhagofalus o 2 i 6, a chynyddodd nifer y bobl a oedd angen cymorth cyntaf yn y fan a'r lle hefyd o 6 i 10.

Difrifoldeb yr Anaf	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
Gwiriadau Rhagofalus	7	11	17	2	6
Cymorth Cyntaf	13	6	10	6	10
Mân Anafiadau	10	9	15	2	10
Anafiadau Difrifol	2	0	1	0	2
Marwolaethau	1	3	3	0	0
Cyfanswm	33	29	46	10	28

Categori	Blwyddyn	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Cyfanswm y cyfnod hyd yma	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn
Anafiadau oherwydd tanau damweiniol mewn cartrefi	**2023-24**	**28**				**28**	↑ 180.0%
	2022-23	10				10	
Marwolaethau oherwydd tanau damweiniol mewn cartrefi	**2023-24**	**0**				**0**	→ 0%
	2022-23	0				0	

Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol	Newid hyd yma yn ystod y flwyddyn / cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol
26	↑ 7.7%

6 Synwyryddion Mwg – Tanau Damweiniol mewn Cartrefi (TDC)

6.1 Roedd larymau mwg/gwres yn bresennol yn y mwyafrif o TDC, er na wnaeth pob un weithredu. Mewn 9 o'r TDC, nid oedd synhwyrydd wedi'i osod.

6.2 O'r 89 o danau damweiniol yn y cartref, roedd 82 wedi'u cyfyngu i ystafell tarddiad y tân, i'r eitem a daniwyd gyntaf, neu dim ond difrod gwres/mwg oedd yno.

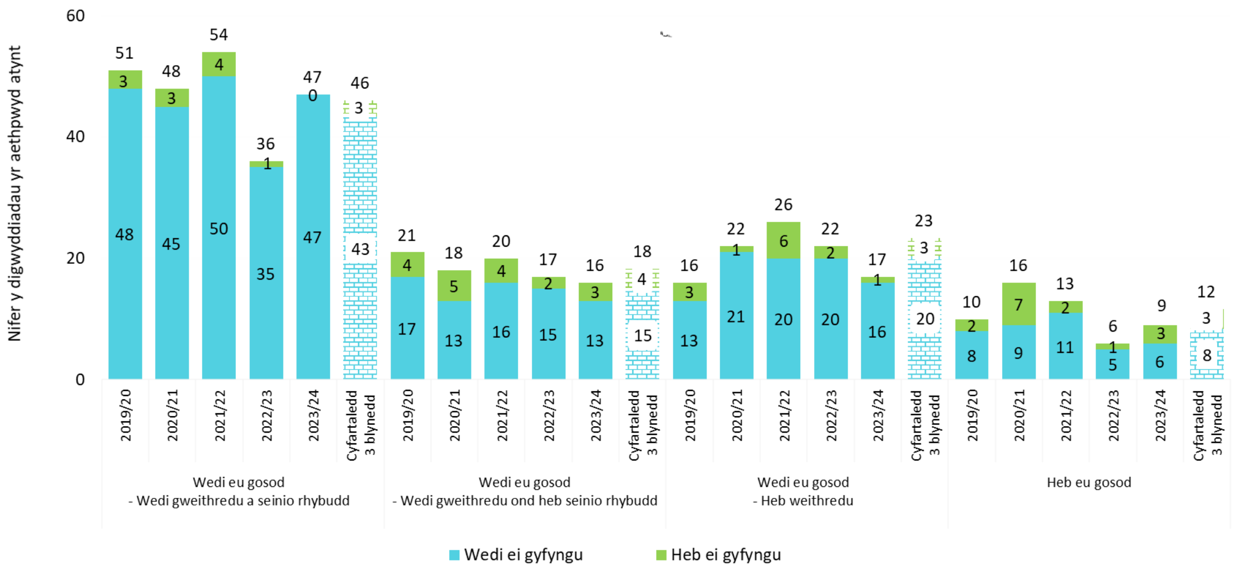

Categori	Blwyddyn	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Cyfanswm y cyfnod hyd yma	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn	Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn / Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol
Larwm mwg wedi gosod ac wedi seinio a rhoi rhybudd	**2023-24**	**47**				**47**	↑ 30.6%	46	↑ 2.2%
	2022-23	36				36			
Larwm mwg wedi'i osod, wedi seinio ond heb roi rhybudd	**2023-24**	**16**				**16**	↓ 5.9%	18	↓ 11.1%
	2022-23	17				17			
Larwm mwg heb seinio	**2023-24**	**17**				**17**	↓ 22.7%	23	↓ 26.1%
	2022-23	22				22			
Larwm mwg heb ei osod	**2023-24**	**9**				**9**	↓ 50.0%	12	↓ 25.0%
	2022-23	6				6			

*Mae'r ddwy golofn olaf yn dangos: cyfartaledd y tair blwyddyn ariannol flaenorol (ar sail y cyfnod adrodd cyfatebol); canran y newid ar sail y gwahaniaeth rhwng y flwyddyn ariannol gyfredol a'r cyfartaledd tair blynedd.

Camau a gymerwyd i gefnogi cymunedau drwy gynyddu nifer y bobl sydd â larymau mwg ac addysg diogelwch yn ystod y chwarter blaenorol

- Wedi parhau i weithio gyda phartneriaid i nodi'r bobl fwyaf bregus yn ein cymunedau a darparu cyngor ac ymyriadau addas iddynt.

- Cafodd allbwn ADI gan Griwiau a HSSW ei fonitro'n agos.

- Cynhaliwyd sicrwydd ansawdd ADI gan Reolwyr Partneriaeth.

- Parhaodd addysgu a chodi ymwybyddiaeth am leoli a gosod larymau mwg yn gywir yng nghartrefi pobl er mwyn atal achosion o weithredu diangen a galwadau diangen.

- Mae GTAGC wedi parhau i hyrwyddo profi larymau mwg yn rheolaidd gan ddefnyddio pob platfform cyfryngau.

- Parhaodd yr ymdrechion i sicrhau bod ein cyngor yn rhoi manylion a'r camau i'w cymryd os bydd tân yn cychwyn neu larwm mwg yn cael ei weithredu yn y cartref.

- Parhaodd addysgwyr i hybu perchnogaeth a phrofi larymau mwg fel rhan o'r ddarpariaeth ar draws ysgolion Gogledd Cymru.

7 Galwadau Diangen

7.1 Mynychwyd 703 o alwadau diangen yn ystod y cyfnod adrodd, sef cynnydd o 4.8% o 671 yn yr un chwarter yn y flwyddyn ariannol flaenorol. Roedd gostyngiad o 2.2% mewn LTA o 416 i 407. Cynyddodd galwadau diangen didwyll o 241 i 282.

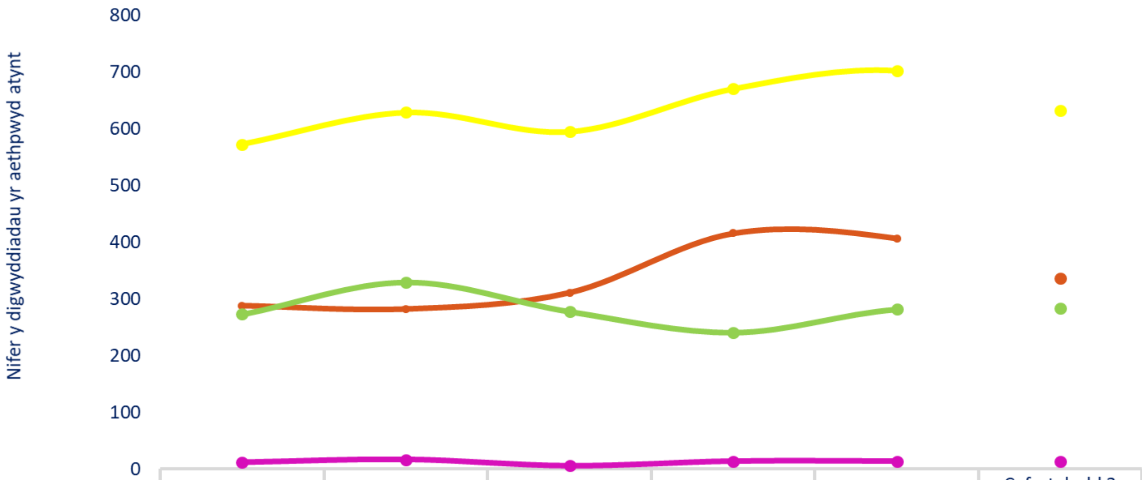

	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	Cyfartaledd 3 blynedd
Larymau Tân Awtomatig	288	282	311	416	407	336
Didwyll	273	330	278	241	282	283
Maleisus	12	17	6	14	14	12
Cyfanswm	573	629	595	671	703	632

Categori	Blwyddyn	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Cyfanswm y cyfnod hyd yma	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn	Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn / Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol
Yr holl alwadau diangen	**2023-24**	**703**				**703**	↑ 4.8%	632	↑ 11.2%
	2022-23	671				671			
Larymau Tân Awtomatig (LTA)	**2023-24**	**407**				**407**	↓ 2.2%	336	↑ 21.1%
	2022-23	416				416			
Galwadau diangen didwyll	**2023-24**	**282**				**282**	↑ 17.0%	283	↓ 0.4%
	2022-23	241				241			
Maleisus	**2023-24**	**14**				**14**	→ 0.0%	12	↑ 16.7%
	2022-23	14				14			

*Mae'r ddwy golofn olaf yn dangos: cyfartaledd y tair blwyddyn ariannol flaenorol (ar sail y cyfnod adrodd cyfatebol); canran y newid ar sail y gwahaniaeth rhwng y flwyddyn ariannol gyfredol a'r cyfartaledd tair blynedd.

Camau a gymerwyd i leihau LTA ysbytai yn ystod y chwarter blaenorol

- Mae'r adran Diogelwch Tân yn ailsefydlu llinellau cyswllt cadarn gyda'r prif ysbytai yng Ngogledd Cymru i leihau LTA.
    - I gefnogi hyn, mae'r adran Diogelwch Tân wedi sefydlu cyfarfodydd ffurfiol bob dydd Llun, dydd Mercher a dydd Gwener i adolygu pob digwyddiad a ddigwyddodd yn y cyfnod blaenorol. Mae pob digwyddiad yn cael ei adolygu i bennu'r rheswm gweithredu fel un damweiniol, maleisus, neu o ganlyniad i nam ar y system. Mae hyn yn galluogi Diogelwch Tân i ryngweithio â phob ysbyty i lywio ac addysgu wrth atal gweithredu LTA.
    - Yn ystod Ch1, derbyniwyd 134 o alwadau LTA ysbyty. Dyma'r nifer uchaf o alwadau yn ystod y pum mlynedd diwethaf. Mynychwyd 62, 1.6% yn llai nag yn yr un cyfnod yn y flwyddyn ariannol flaenorol (63). Ni fynychwyd 72 o alwadau, 71.4% yn fwy nag yn yr un cyfnod yn 2022/23 (42).

8 Digwyddiadau Gwasanaeth Arbennig

8.1 Roedd digwyddiadau gwasanaeth arbennig yn ystod y cyfnod adrodd wedi cynyddu 1.5% i 332 o gymharu â 327 yn yr un cyfnod yn 2022/23. Bu cynnydd o 45.3 % o 53 i 77 mewn gwrthdrawiadau traffig ar y ffordd, tra gwnaeth digwyddiadau 'heblaw gwrthdrawiadau ar y ffordd' ostwng 6.9%, o 274 i 255. Roedd y cynnydd yn nifer y SSC yr aethpwyd atyn nhw i'w ddisgwyl yn dilyn penderfyniad y Gwasanaeth i gynyddu ei welededd yn y gymuned.

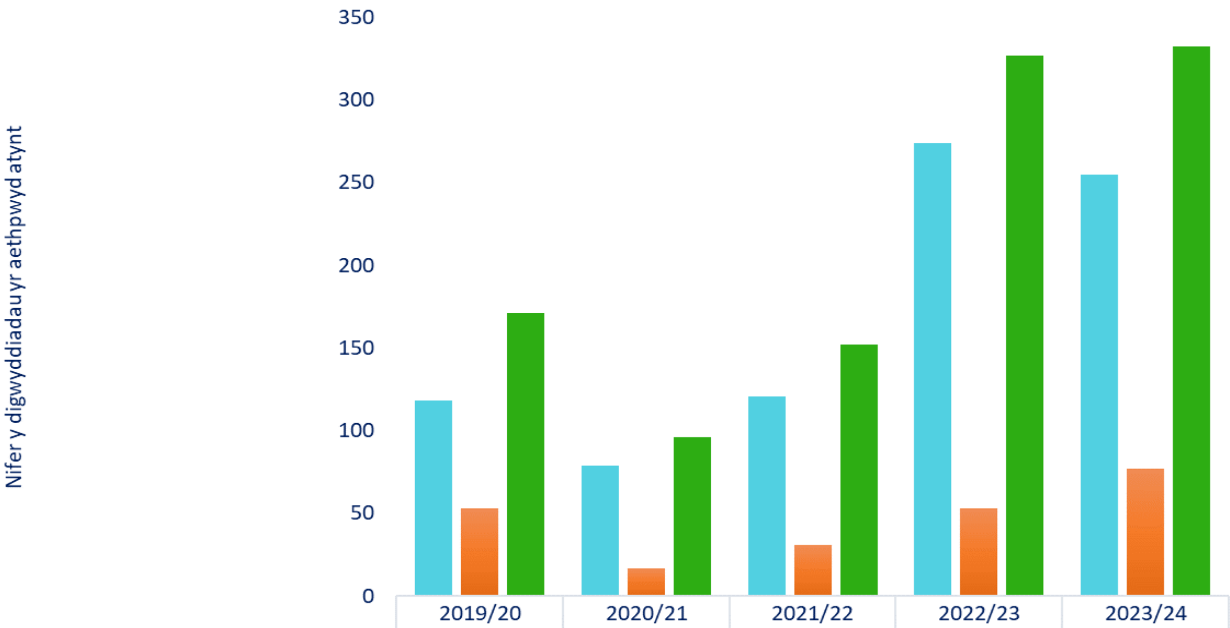

	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
Heblaw Gwrthdrawiadau ar y Ffordd	118	79	121	274	255
GTFf	53	17	31	53	77
Grand Total	171	96	152	327	332

Categori	Blwyddyn	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Cyfanswm y cyfnod hyd yma	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn	Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn / Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol
Cyfanswm yr holl Ddigwyddiadau Gwasanaeth Arbennig	**2023-24**	**332**				**332**	↑ 1.5%	192	↑ 72.9%
	2022-23	327				327			
Gwrthdrawiadau ar y Ffordd	**2023-24**	**77**				**77**	↑ 45.3%	34	↑ 126.5%
	2022-23	53				53			
Heblaw Gwrthdrawiadau ar y Ffordd	**2023-24**	**255**				**255**	↓ 6.9%	158	↑ 61.4%
	2022-23	274				274			

*Mae'r ddwy golofn olaf yn dangos: cyfartaledd y tair blwyddyn ariannol flaenorol (ar sail y cyfnod adrodd cyfatebol); canran y newid ar sail y gwahaniaeth rhwng y flwyddyn ariannol gyfredol a'r cyfartaledd tair blynedd.

Camau a gymerwyd i leihau Galwadau Gwasanaeth Arbennig yn ystod y chwarter blaenorol

- Mae'r rheswm dros bresenoldeb cynyddol GTAGC mewn SSC yn ganlyniad i benderfyniad ymwybodol a wnaed gan y sefydliad i gefnogi mwy o welededd yn y gymuned wrth i ni ddod allan o gyfyngiadau Covid-19.

- Mae tîm FS yn parhau i ddarparu "Stori Olivia" ar draws ardal y gwasanaeth. Cynhaliwyd 120 o sesiynau addysgol gyda 2,406 o bobl ifanc yn derbyn yr ymyriad hwn.

- Cefnogir NWP mewn nifer o fentrau diogelwch ar y ffyrdd sy'n cael eu cynnal mewn gorsafoedd tân, gan ddarparu cyflwyniad i'r rhai sy'n cael eu dal yn goryrru o fewn parth rheoledig.

- Cyflwyno ein cwrs "Biker Down" cyntaf a gafodd gefnogaeth dda iawn yng Ngorsaf Dân Y Rhyl. Mae'r cwrs hwn nid yn unig yn darparu cyngor diogelwch ar y ffyrdd, ond mae hefyd yn rhoi cyngor ac arweiniad achub bywyd i feicwyr a fydd gyntaf yn y fan a'r lle. Mae 5 digwyddiad arall yn cael eu cynnal eleni. Aeth 21 i'r sesiwn gyntaf a gynhaliwyd yn Y Rhyl, a bydd 4 o sesiynau eraill yn cael eu cynnal yn ystod y misoedd nesaf, gyda'r 2 sesiwn gyntaf eisoes yn llawn.

- Mae tîm Ffenics yn parhau i gynnwys diogelwch ar y ffyrdd fel rhan o'u cyrsiau. Darparwyd 6 cwrs yn chwarter un (55 o blant a phobl ifanc).

9 Gwrthdrawiadau ar y Ffordd a Thynnu'n Rhydd/Rhyddhau

9.1 O'r 77 gwrthdrawiad traffig ffyrdd yr aethpwyd atyn nhw yn ystod chwarter cyntaf blwyddyn ariannol 2023/24, roedd 20 (26.0%) yn ymwneud â'r Gwasanaeth yn defnyddio offer i ryddhau o leiaf un person wedi'i anafu o'r cerbyd. Er bod 40 o ddigwyddiadau wedi arwain at anafiadau, dim ond mân anafiadau oedd gan y mwyafrif o'r rhai oedd wedi'u hanafu..

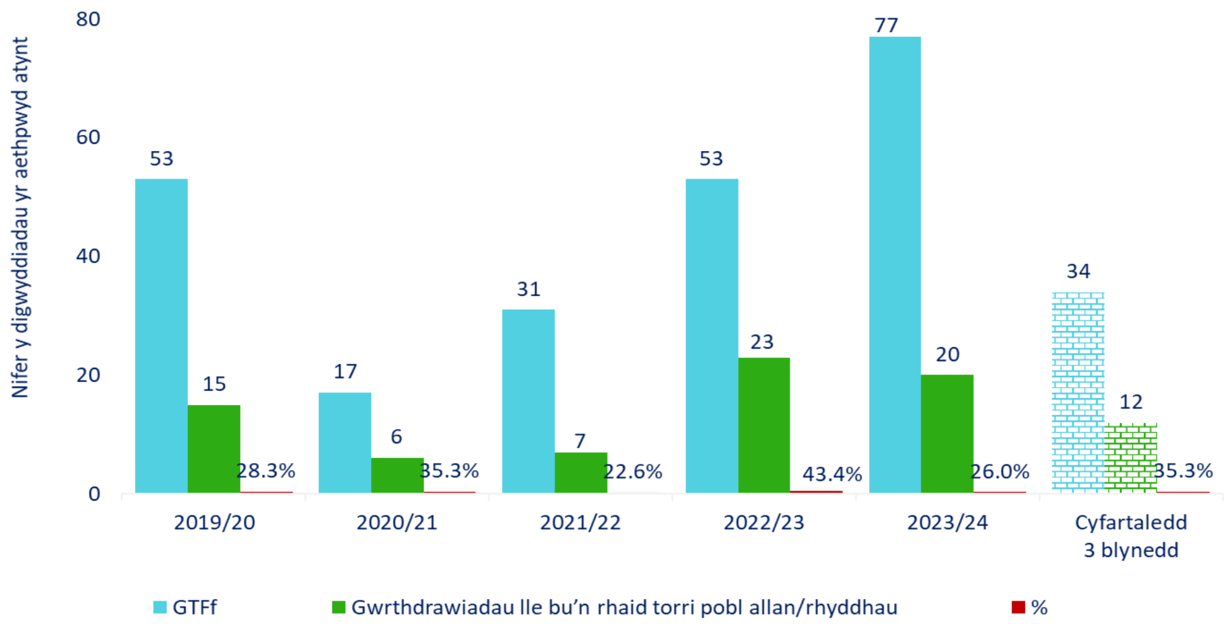

77	o wrthdrawiadau ar y ffordd
40	o ddigwyddiadau lle'r oedd pobl wedi dioddef anaf
20	o ddigwyddiadau lle bu'n rhaid torri pobl allan / rhyddhau pobl

Difrifoldeb anafiadau*	**Nifer y bobl**
Archwiliad Rhagofalus	4
Cymorth Cyntaf	16
Mân Anafiadau	26
Anafiadau Difrifol	19
Marwolaethau	4
**Pan fo anafiadau oherwydd gwrthdrawiadau ar y ffordd yn digwydd – caiff y rhain eu cofnodi yn y system gofnodi fewnol yn yr un categori ag anafiadau tân.*	

Camau a gymerwyd i leihau GTFf yn ystod y chwarter blaenorol

- Mae GTAGC yn rhanddeiliad ac yn gyfranogwr allweddol yng Ngrŵp Diogelwch ar y Ffordd Gogledd Cymru, ac yn cefnogi'r gwaith o gyflwyno ymyriadau lle bo angen.

10 Monitro yn erbyn Amcan Gwella a Llesiant 1

1.1 *Cefnogi pobl i atal tanau damweiniol mewn cartrefi a chadw'n ddiogel os ydyn nhw'n digwydd.*

10.1 Archwiliadau Diogel ac Iach

Cwblhaodd y Gwasanaeth 4.439 o Archwiliadau Diogel ac Iach yn ystod chwarter cyntaf 2023/24, gyda 1,356 (30.5%) ohonynt wedi'u cynnal mewn ymateb i atgyfeiriad gan asiantaeth bartner.

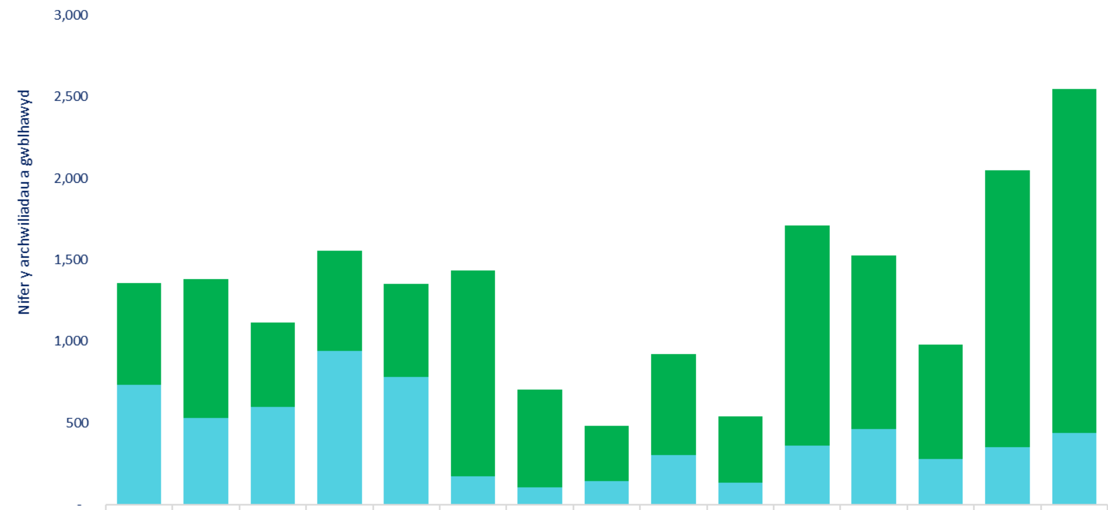

	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
	Risg Uchel					Risg Canolig					Risg Isel				
Ddim wedi'i atgyfeirio gan Asiantaeth	624	852	521	615	570	1,265	596	340	620	404	1,347	1,065	699	1,702	2,109
Atgyfeiriwyd gan Asiantaeth	734	532	596	943	783	172	107	144	303	134	362	461	280	349	439
Cyfanswm	1,358	1,384	1,117	1,558	1,353	1,437	703	484	923	538	1,709	1,526	979	2,051	2,548

Categori	Blwyddyn	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Cyfanswm y cyfnod hyd yma	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn	Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol	% y newid hyd yma yn ystod y flwyddyn / Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol
% yr holl Archwiliadau Diogel ac Iach a gynhaliwyd ac a oedd wedi dod drwy atgyfeiriad gan sefydliad partner	**2023-24**	**30.5%**				**30.5%**	↓ 13.4%	34.6%	↓ 11.9%
	2022-23	35.2%				35.2%			

*Mae'r ddwy golofn olaf yn dangos: cyfartaledd y tair blwyddyn ariannol flaenorol (ar sail y cyfnod adrodd cyfatebol); canran y newid ar sail y gwahaniaeth rhwng y flwyddyn ariannol gyfredol a'r cyfartaledd tair blynedd.

Camau a gymerwyd i wella perfformiad Archwiliadau Diogel ac Iach yn ystod y chwarter blaenorol

- Yn ystod Ch1, cwblhawyd cyfanswm o 4,439 ADI (yn unol â'r targed a osodwyd gan yr Awdurdod Tân o 17,500 ar gyfer y flwyddyn), ac roedd 1,353 (30.5%) ohonynt yn flaenoriaeth uchel. Daeth 783 (57.9%) o'r rhain gan asiantaeth bartner.

- Cynyddodd targed yr ADI ar gyfer criwiau gweithredol WT/DC i 15 yn ystod pob cyfnod o ddyletswydd o Chwarter 1.

- Mae Rheolwyr Partneriaeth yn parhau i feithrin perthnasoedd yn ogystal ag archwilio perthnasoedd newydd gyda phartneriaid allanol i nodi'r bobl hynny sydd fwyaf agored i dân; a darparu cyngor ac ymyriadau addas iddynt.

- Parhaodd y gwaith o ailgysylltu â'r prosiect SAWC's i dderbyn blaenoriaeth uchel ac mae'n cynnwys holl griwiau Amser Cyflawn, Criw Dydd, a WDSR. Mae De Cymru a Chanolbarth a Gorllewin Cymru yn awyddus i ddysgu o'r fenter hon.

- Parhaodd y gwaith o ddarparu ymyrraeth bwrpasol neu wedi'i deilwra i'r rhai mwyaf agored i niwed yn y gymuned.

- Parhaodd yr amrywiaeth o ymyriadau i feddianwyr gynyddu, gan gynnwys offer arloesol fel Gardiau Stôf.

- Parhaodd presenoldeb mewn digwyddiadau perthnasol ac wedi'u targedu i hyrwyddo manteision ein gwaith ac annog atgyfeiriadau ADI.

11 Argaeledd Arfaethedig 18 Gorsaf

11.1 Mae gan GTAGC 44 o orsafoedd tân gyda 54 peiriant ymateb - mae gan 8 gorsaf 2 bwmp, ac mae gan Wrecsam 3. Mae cynllunio ymlaen llaw yn digwydd bob dydd i ddefnyddio adnoddau i sicrhau bod 18 ar gael rhwng 0600 a 1800. Weithiau gall newidiadau byr rybudd arwain at ostyngiad nad oes modd eu datrys ar unwaith.

Yn ystod chwarter cyntaf 2023/24, cyrhaeddwyd y trothwy o 18 ar bob un o'r 91 diwrnod yn chwarter un. Gan mai hon yw'r flwyddyn gyntaf i'r trothwy gael ei ostwng i 18 peiriant, nid oes data i gymharu ar gael.

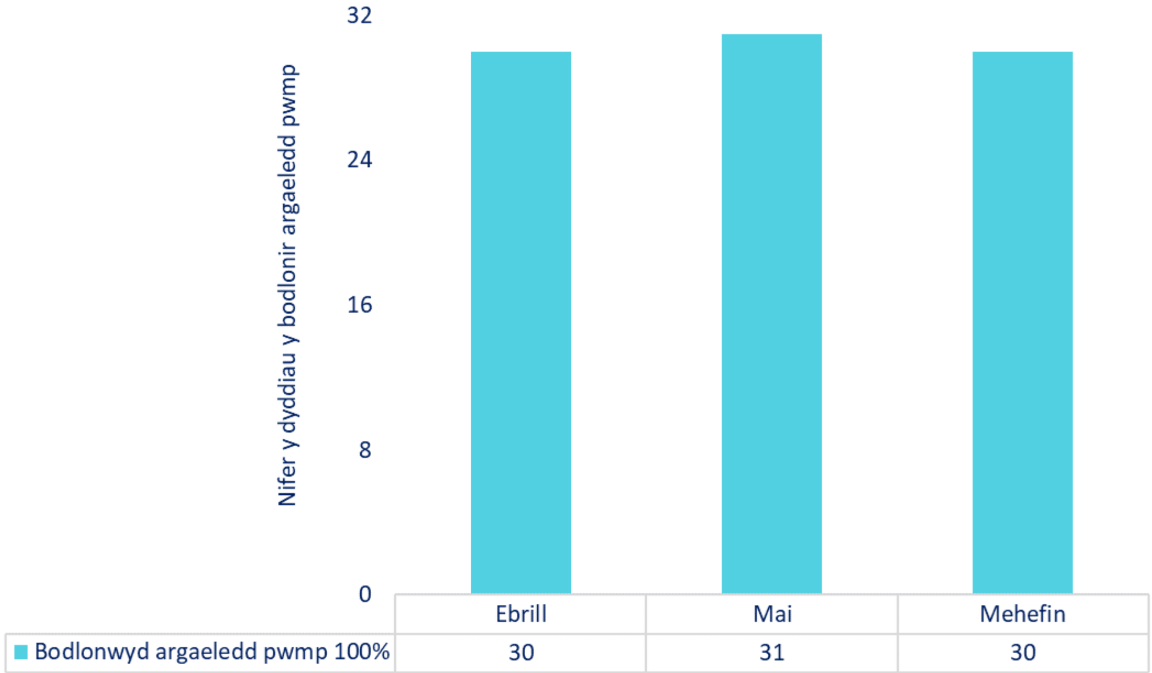

12 Absenoldebau Salwch

Nod y Gwasanaeth yw annog ei holl weithwyr i wneud y mwyaf o'u presenoldeb yn y gwaith tra'n cydnabod na fydd gweithwyr, o bryd i'w gilydd, yn gallu dod i'r gwaith oherwydd salwch. Yn ôl y Swyddfa Ystadegau Gwladol (ONS) ar gyfer 2022, roedd y cyfraddau absenoldeb oherwydd salwch yn **3.6%** ar gyfer gweithwyr y sector cyhoeddus. Mae hyn yn is na'r hyn y mae GTAGC wedi'i adrodd yn ystod Ch1 blwyddyn ariannol 2023/24.

Yn ystod Ch1 blwyddyn ariannol 2023/24, cyflogwyd cyfanswm o **915** unigolyn gan GTAGC. Mae absenoldebau oherwydd salwch yn ystod Ch1 y flwyddyn ariannol 2023/24 yn cyfateb i gyfanswm o **5.03%.**

Fodd bynnag, mae heriau allweddol y mae pob gwasanaeth brys yn eu hwynebu o ran rheoli presenoldeb a chadw gweithwyr mewn gwaith. Mae'r rhain yn cynnwys gofynion emosiynol a chorfforol sy'n unigryw lle mae'n bosibl y bydd yn rhaid i staff gweithredol aros i ffwrdd o'r gwaith yn hirach oherwydd anafiadau corfforol o gymharu â'r rhai mewn rolau anweithredol. Hefyd, mae angen i staff gweithredol fod yn gorfforol heini a bodloni'r safon ffitrwydd genedlaethol i'w galluogi i gyflawni eu rôl yn ddiogel ac yn effeithiol.

O gymharu â gwasanaethau brys eraill a sefydliadau sector cyhoeddus:

- Yr Heddlu (Cyhoeddwyd 12 Ionawr 2022) o Mae'r gyfradd absenoldeb gyfredol ar gyfer swyddfeydd yr heddlu a staff yn genedlaethol yn **9.4%**, yn ôl data a ryddhawyd gan Gyngor Cenedlaethol Prif Swyddogion yr Heddlu (NPCC).

- GIG Cymru (Cyhoeddwyd 23 Tachwedd 2022) o Roedd gan Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambiwlans Cymru gyfradd absenoldeb oherwydd salwch o **9.7%** yn ystod Ch1 2022. o Roedd cyfradd absenoldeb salwch Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr yn **6.3%** yn ystod Ch1 2022

O fewn y chwarter, cofnodwyd cyfanswm o **160** achos o absenoldeb o ran salwch hirdymor a thymor byr gyda'i gilydd.

	Achosion	**Absenoldeb Salwch %**
Salwch Hirdymor	60	4.26%
Salwch Tymor Byr	100	0.76%
Cyfanswm	**160**	**5.03%**

Geirfa

Tanau	Mae pob tân yn cael ei roi o dan un o dri chategori, sef prif danau, tanau eilaidd neu danau simnai.
Prif Danau	Dyma danau nad ydyn nhw'n danau simnai. Tanau sy'n digwydd mewn unrhyw fath o adeilad (ac eithrio adfail), cerbydau, carafanau ac ôl-gerbydau, storfeydd y tu allan, offer a pheiriannau, eiddo amaethyddol a choedwigoedd, ac adeileddau eraill y tu allan, fel pontydd, bocsys postio, twneli ayyb. Gelwir tanau yn unrhyw le yn brif danau os oes anafusion yno, os oes angen achub neu ddianc, felly hefyd danau yn unrhyw le yr aeth pump neu ragor o beiriannau tân atyn nhw.
Tanau Eilaidd	Tanau eilaidd yw tanau nad ydynt yn danau simnai nac yn brif danau. Nid yw tanau eilaidd yn ymwneud ag anafusion, achub neu ddianc, a bydd pedwar peiriant tân neu lai wedi mynd atyn nhw. Fel arfer, tanau eilaidd ydy tanau sy'n digwydd mewn lleoliadau fel tir agored, coed unigol, ffensys, polion telegraff, sbwriel a chynwysyddion sbwriel (ond nid banciau papur, a fyddai'n cael eu hystyried - yn yr un modd ag eiddo amaethyddol neu goedwigoedd - yn brif danau), dodrefn y tu allan, goleuadau traffig ayyb.
Tanau Simnai	Dyma danau mewn adeiladau sydd wedi'u meddiannu, lle mae'r tân wedi ei gyfyngu i'r simnai ei hun, hyd yn oed os oes gwres neu ddifrod oherwydd mwg yn ymestyn y tu hwnt i'r simnai ei hun. Nid fydd tanau eilaidd yn ymwneud ag anafusion, achub neu ddianc, a bydd pedwar peiriant tân neu lai wedi mynd atyn nhw.
Digwyddiadau Gwasanaeth Arbennig	Dyma ddigwyddiadau lle nad oes tân, a lle mae angen peiriant neu swyddog, ac maen nhw'n cynnwys: a) Argyfyngau lleol e.e. llifogydd, digwyddiadau ar y ffordd, achub pobl, gwneud sefyllfa 'yn ddiogel' ayyb; b) Trychinebau mawr; c) Digwyddiadau domestig e.e. dŵr yn gollwng, pobl wedi eu cloi i mewn neu allan ayyb; ch) Trefniadau o flaen llaw i fynd i ddigwyddiadau, a allai gynnwys darparu cyngor ac archwiliadau.
Galwadau diangen (cyfarwyddyd cyffredinol)	Pan fo'r Gwasanaeth Tân ac Achub yn mynd i leoliad lle credir bod digwyddiad, ond ar ôl cyrraedd y gwelir nad oes digwyddiad o'r fath yn bodoli neu wedi bodoli. Sylwer: os bydd y peiriant tân yn cael 'ei droi'n ôl' gan yr Ystafell Reoli cyn cyrraedd y digwyddiad, ni chyfrifir ei fod wedi troi allan, ac nid oes angen adrodd yn ei gylch.

Galwadau diangen – Maleisus	Dyma alwadau a wneir gyda'r bwriad o gael y Gwasanaeth Tân ac Achub i fynd i ddigwyddiad nad yw'n bodoli, gan gynnwys rhai bwriadol a lle amheuir eu bod yn faleisus.
Galwadau diangen – (didwyll)	Dyma alwadau a wneir yn ddiffuant pan gredir bod y Gwasanaeth Tân ac Achub yn wir yn mynd at dân neu ddigwyddiad gwasanaeth arbennig.
Galwadau diangen – LTA	Dyma alwadau a ddaw gan larwm mwg ac offer diffodd tân. Maen nhw'n cynnwys larwm yn canu yn ddamweiniol neu pan fydd larwm yn canu a rhywun yn galw'r Gwasanaeth Tân ac Achub fel mater o drefn oherwydd trefniant sefydlog, h.y. heb 'benderfyniad', er enghraifft gan ganolfan alwadau diogelwch neu rywun sydd wedi ei enwebu o fewn sefydliad.
Adeilad – Cartrefi	Adeiladau sy'n fan preswyl, h.y. wedi'i feddiannu gan aelwydydd, ac eithrio gwestai, hosteli a strwythurau preswyl nad ydyn yn barhaol.
Adeilad – Amhreswyl	Adeiladau fel ysbytai, swyddfeydd, siopau, ffatrïoedd, warysau, bwytai, sinemâu, adeiladau cyhoeddus, adeiladau crefyddol, adeiladau amaethyddol, gorsafoedd rheilffordd, siediau, carchardai.
Adeilad – Preswyl Arall	Adeiladau fel gwestai, hosteli a sefydliadau preswyl, busnesau gwely a brecwast, cartrefi nyrsio/gofal, neuaddau preswyl myfyrwyr.
Cerbyd (Ffordd a Thrafnidiaeth Arall)	Cerbyd ffordd, cerbyd rheilffordd, awyrennau, cwch.
Awyr Agored	Caeau, glaswelltir, coetir, cynwysyddion sbwriel, bocsys post.
Tanau yn yr awyr agored	Tân mewn glaswelltir, coetir neu gnwd yr aeth 4 cerbyd neu fwy ato, neu lle bu'r Gwasanaeth yn bresennol am 6 awr neu fwy, neu lle amcangyfrifwyd bod difrod y tân yn fwy na 10,000 metr sgwâr.
Salwch Tymor Byr (STS)	Absenoldebau 27 diwrnod calendr a llai.
Salwch Hirdymor (LTS)	Absenoldebau 28 diwrnod calendr a mwy.